

Michał Jankowski
Podgórska Biblioteka Publiczna w Krakowie
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

Historia Małopolskiego Studia Komiksu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie

Streszczenie: *Komunikat poświęcony jest historii powstania Małopolskiego Studia Komiksu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Omawia narodziny pomysłu, kształtowanie i budowanie początków kolekcji, a także działalność popularyzatorską oraz animującą lokalną społeczność. W tekście poruszone zostały także zagadnienia roli, jaką odegrały krakowskie i ogólnopolskie środowiska sympatyków komiksu w stworzeniu MSK. Omówiono także zbiory oraz pierwotną i obecną lokalizację kolekcji, a także bieżącą działalność.*

Słowa kluczowe: *komiksy, Małopolskie Studio Komiksu WBP, Kraków, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Krakowskie Stowarzyszenie Komiksowe, Krakowski Klub Komiksu,*

Narodziny pomysłu

Pracę w zawodzie bibliotekarza rozpocząłem w roku 2010. Wystarczyło mi zaledwie kilka tygodni, by zauważyć, że w bibliotekach publicznych komiksów jest bardzo mało. W zbiorach dominowały pozycje archiwalne, o nowościach w zasadzie nie było mowy. Jedynym światelkiem w tunelu była kolekcja komiksów w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie licząca blisko 900 albumów. Właśnie wtedy postanowiłem coś z tym zrobić i narodził się w mojej głowie pomysł utworzenia krakowskiej biblioteki komiksu.

Nim na poważnie rozpocząłem prace nad tym projektem, postanowiłem wybrać się na jedno ze spotkań Krakowskiego Klubu Komiksu (KKK). Jak się później okazało, był to strzał w dziesiątkę. Na spotkaniu przedstawiłem pokrótce swój pomysł utworzenia miejsca, wokół którego skupiałoby się całe środowisko komiksowe Krakowa i okolic. Bibliotekę, gdzie można byłoby odnaleźć nowości komiksowe i wypożyczać je do domu. Miejsce, gdzie można byłoby swobodnie spotkać się i porozmawiać o komiksach. To właśnie na tym spotkaniu poznałem Artura Wabika — właściciela wydawnictwa komiksowego, pasjonata komiksów, który w realizacji tego pomysłu bardzo mi pomógł. Dodatkowo wszyscy członkowie KKK zadeklarowali swoją pomoc przy budowie przyszłego księgozbioru. Mogłem zatem liczyć na wsparcie z ich strony. Było to dla mnie bardzo ważne, ponieważ dzięki nim upewniłem się, że takiego miejsca brakowało w Krakowie.

Przygotowania do realizacji projektu

Spotkanie, o którym wspominam powyżej, miało miejsce we wrześniu 2010 r. Wielkimi krokami zbliżało się największe komiksowe święto w Polsce, czyli Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier w Łodzi. Była to idealna okazja, aby przedstawić pomysł całemu polskiemu środowisku komiksowemu. Postanowiłem zebrać przy tej okazji jak najwięcej listów intencyjnych od różnych osób i instytucji,

aby po powrocie do Krakowa spróbować znaleźć odpowiednią instytucję, która pomoże mi w realizacji projektu. Z Łodzi wróciłem z kilkunastoma takimi pismami, oraz kilkuset albumami komiksowymi, podarowanymi przez wszystkie wydawnictwa komiksowe w Polsce. Sposób, w jaki zostałem odebrany na festiwalu, po prostu mnie zaskoczył. Wszyscy deklarowali pomoc i wspierali projekt. Nie było zatem innego wyjścia. W Krakowie MUSIAŁA powstać biblioteka komiksu.

Jednak walka o utworzenie takiego miejsca trwała niemal rok. Przez cały ten okres wydawcy oraz osoby prywatne przysyłały do mnie nowe albumy komiksowe z myślą o bibliotece komiksu. Co jakiś czas udawałem się do różnych bibliotek i przedstawiałem pomysł utworzenia miejsca przyjaznego wszystkim miłośnikom historii obrazkowych. Niestety wszędzie spotykałem się z tą samą odpowiedzią: brak funduszy. I kiedy już powoli traciłem nadzieję, postanowiłem raz jeszcze spróbować. Po kilku dniach otrzymałem zaproszenie na rozmowę od dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie.

Mniej więcej w tym samym czasie z pomocą Artura Wabika nawiązałem kontakt z jedną z krakowskich gazet, która postanowiła opisać nasz problem. Podczas spisywania rozmowy przysypano mnie wszystkimi zebranymi dotychczas komiksami i zrobiono zdjęcia. Redaktor Rafał Stanowski szczegółowo nakreślił w tekście moją sytuację.

Otwarcie Małopolskiego Studia Komiksu WBP w Krakowie

Na spotkanie w WBP w Krakowie zabrałem gazetę ze świeżutkim artykułem, listy intencyjne zbierane sukcesywnie przez cały rok, krótką prezentację o tajemniczej nazwie: „Krakowskie Studio Komiksu”, a także kilka spośród wielu komiksów, które przez cały rok otrzymywałem od zaprzyjaźnionych osób. Spotkanie było krótkie. Dyrektor Jerzy Woźniakiewicz z miejsca zaproponował otwarcie działu komiksowego w swojej bibliotece (!) i zaprosił mnie na kolejne spotkanie, aby uzgodnić szczegóły. Reszta potoczyła się już bardzo szybko. Artur zaprojektował piękne logo, a w porozumieniu z dyrektorem uzgodniliśmy końcową nazwę dla nowego działu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie.

II. 1. Logo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie

Źródło: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie [on-line]. [Dostęp 16.07.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.rajska.info/index.php>.

Il. 2. Logo Małopolskiego Studia Komiksu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie
Źródło: Małopolski Studio Komiksu. W: Facebook [on-line]. [Dostęp 16.07.2013]. Dostępny w:
<https://www.facebook.com/MalopolskieStudioKomiksu>.

Małopolskie Studio Komiksu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie rozpoczęło swoją działalność 11 października 2011 r. Początkowo gościliśmy w Wypożyczalni Głównej biblioteki, w budynku przy ul. Rajskiej 1. Byliśmy jej wewnętrznym działem zajmującym się tylko komiksami. Na nasz księgozbiór złożyły się dwie kolekcje: pierwsza z nich to komiksy, które znajdowały się już wcześniej w innych działach biblioteki, druga zaś pochodziła z darów, które zdołałem do tego czasu zebrać. Naszą działalność rozpoczęliśmy, dysponując liczbą 1300 albumów komiksowych, nad którymi czuwała ogromna podobizna Batmana namalowana na ścianie przez Artura Wabika.

Działalność Małopolskiego Studia Komiksu WBP w Krakowie

Obecnie Małopolskie Studio Komiksu WBP w Krakowie to nie tylko liczący sobie około 2100 pozycji zbiór tematyczny, wydzielony z księgozbioru głównego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. To także grupa entuzjastów gatunku, zrzeszona jako Krakowskie Stowarzyszenie Komiksowe, która spotyka się regularnie z mieszkańcami Krakowa i okolic w celu popularyzacji czytelnictwa, poprzez prezentację najciekawszych zjawisk z obszaru kultury obrazkowej. Stworzony przez nas całoroczny program działalności zakłada cotygodniowe spotkania z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, podzielone na cztery dopełniające się linie tematyczne, pod wspólną nazwą: „Piątkowe Spotkania z Komiksem”.

1. Linia popularyzatorska — pod opieką Rafała Stanowskiego, dziennikarza i publicysty — to cykliczne spotkania z autorami i wydawcami komiksów, w tym: spotkania z okazji premier nowych albumów, przekrojowe prezentacje dorobku wybranych twórców, prezentacje planów wydawniczych.
2. Linia warsztatowa — pod opieką Michała Gałka, zawodowego scenarzysty komiksowego — to cykliczne zajęcia z tworzenia komiksów, zarówno w zakresie pisania scenariuszy, jak i samego rysowania. Zawodowi scenarzyści i rysownicy podczas tych spotkań pokazują, jak kreować komiksowych bohaterów, a następnie jak budować fabuły z ich udziałem.

Uczestnicy mogą poznawać tajniki pisania dialogów, komponowania planów, kadrowania, prowadzenia narracji, tworzenia wiarygodnych rekwizytów, oddawania ruchu i emocji za pomocą prostych środków graficznych, dostępnych dla każdego, nawet niewprawionego rysownika amatora. Z zajęć można dowiedzieć się także rzeczy podstawowych, np. do czego służą dymki i czym są graficzne onomatopeje.

3. Linia naukowa — pod opieką Michała Jutkiewicza, doktoranta wydziału polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego — to cykliczne spotkania z badaczami komiksu, analizy formalne wybranych albumów i serii, wykłady monograficzne na temat wybranych twórców, a także rozważania na temat samej definicji komiksu. Szybkie przemiany w obrębie tego gatunku prowokują do rozważań na temat jego podstaw i badań nad tym, jak zmieniła się obecnie sztuka komiksowa w stosunku do wcześniejszych prób stworzenia jej definicji. Ponadto odbywają się wykłady ogólne, dotyczące historii i rozwoju komiksu w Polsce, a także zajęcia krytyczne, skierowane do osób chcących pisać o komiksie (recenzje, teksty krytyczne).
4. Linia klubowa — pod opieką Artura Wabika i Michała Jankowskiego, pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie — to spotkania organizacyjno-towarzyskie dla osób związanych z Małopolskim Studiem Komiksu WBP w Krakowie, podczas których staramy się wypracować nowe pomysły na rozwój studia, a także dokonywać ewaluacji jego działalności. Spotkania te mają charakter otwartej dyskusji. Zakładane cele to: poszerzenie zbioru komiksowego o kolejne pozycje, konsolidacja krakowskiego środowiska komiksowego, członkostwo w Krakowskim Stowarzyszeniu Komiksowym, pozyskanie nowych czytelników, popularyzacja idei Małopolskiego Studia Komiksu WBP w Krakowie.

Bieżąca działalność

Dodatkowo Małopolskie Studio Komiksu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, we współpracy z Krakowskim Stowarzyszeniem Komiksowym organizuje corocznie Krakowski Festiwal Komiksu. Za nami dwie edycje tego wydarzenia, podczas których mieliśmy przyjemność gościć twórców i badaczy komiksu takich, jak m.in.: Wojciech Birek, Tomasz Bereźnicki, Anouk Ricard oraz Tony Sandoval. Druga edycja odbyła się przy współpracy z Instytutem Francuskim w Krakowie, co ułatwiło nam pozyskanie zagranicznych gości.

Z początkiem roku 2013 Małopolskie Studio Komiksu WBP w Krakowie zostało przeniesione do nowoczesnego budynku Arteteki Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, mieszczącej się w budynku Małopolskiego Ogrodu Sztuki, przy ul. Rajskiej 12. Odtąd Piątkowe Spotkania z Komiksem odbywają się na drugim piętrze Arteteki, które jest domeną sztuk wizualnych, gdzie oprócz zbioru komiksów, filmów, gier planszowych i wideo, w przyszłości prezentowane będą również: ilustracje książkowe i prasowe, plakaty, street art, fotografie i filmy animowane.

Podziękowania

Na koniec pragnę wszystkim bardzo serdecznie podziękować za wsparcie i pomoc przy realizacji projektu. Tak więc: Arturowi za zaangażowanie w projekt i wprowadzenie w świat komiksu, Jerzemu Woźniakiewiczowi i Marii Cibickiej za zaufanie, którym mnie obdarzyli, chłopakom z Krakowskiego Klubu Komiksu — Jankowi, Leszkowi i Michałowi, Krakowskiemu Stowarzyszeniu Komiksowemu — Michałowi, Yenowi, Rafałowi, Jankowi i reszcie zwariowanej ekipie, która na bieżąco zaangażowana jest w działalność studia, wszystkim wydawnictwom komiksowym, które bez chwili zawahania zaoferowały pomoc w budowie księgozbioru, Mamie, ponieważ to ona nauczyła mnie kochać komiksy. No i na koniec największe podziękowania dla Żony, ponieważ gdyby nie ona, studia by dziś nie było. Dziękuję bardzo!